

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 79.747 van 1 april 1999

A. 62.785/XIII-755

In zake : **de naamloze vennootschap
THERMOGAZ,**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Marcel COOLS, advocaat,
rue du Village 77
4400 Flémalle-Haute,

tegen :

het Waals Gewest, vertegenwoordigd
door zijn Regering,

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Etienne ORBAN de XIVRY,
advocaat,
route de Beausaint 29
6980 La Roche-en-Ardenne.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 15 maart 1995 ingediende verzoekschrift, waarbij de naamloze vennootschap THERMOGAZ de nietigverklaring vordert van het besluit van de Minister van Leefmilieu, Natuurlijke Hulpbronnen en Landbouw van het Waals Gewest van 13 december 1994 dat het besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik d.d. 13 februari 1992 tenietdoet waarbij haar toestemming wordt verleend om in de rue Fabrique à l'Huile nr. 79 te Ans een opslagruimte voor propaangas in twee reservoirs van elk 155 m³, d.w.z. 170 ton in totaal, te exploiteren, alsook een compressor-lediger voor het lossen van "stortgoederen

groot", aangedreven door een elektrische motor met een vermogen van 25 kilowatt, twee pompen voor het laden van de vrachtwagens "stortgoederen klein", elk aangedreven door een elektrische motor van 30 kilowatt, en een pompruimte met twee groepen motorpompen diesel;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer NEURAY, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 8 september 1998, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 3 februari 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij bepaald wordt dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 11 maart 1999;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. M. COOLS, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, en van Mr. I. GERKENS, loco Mr. E. ORBAN de XIVRY, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het andersluidend advies van de heer NEURAY, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de voor het onderzoek van het beroep dienstige feiten als volgt kunnen worden samengevat :

In december 1988 heeft de verzoekende partij met toepassing van de bepalingen in het Algemeen reglement arbeidsbescherming met betrekking tot de inrichtingen van klasse 1, een aanvraag ingediend voor een exploitatievergunning, handelend over :

1° een opslagruimte voor propaangas in twee bovengrondse reservoirs van elk 155.000 liter (d.w.z. 170 ton in totaal);

2° een compressor-lediger voor het lossen van "stortgoederen groot", aangedreven door een elektrische motor met een vermogen van 25 kilowatt;

3° twee pompen voor het laden van de vrachtwagens "stortgoederen klein", elk aangedreven door een elektrische motor van 30 kilowatt;

4° een pompruimte met twee groepen motorpompen diesel.

De installaties zouden worden opgesteld te Ans, 79 rue Fabrique à l'Huile. Ofschoon het terrein een gewezen industrieterrein is, is het op het gewestplan van Luik, op 26 november 1987 vastgesteld door de Waalse Gewestexecutieve, opgenomen als woongebied. De exploitatie ligt op 250 meter van de dichtstbijzijnde huizen. De hinderenquête heeft plaatsgehad van 11 tot 26 juni 1990. Ze heeft aanleiding gegeven tot elf

individuele bezwaarschriften en een petitie met meer dan vierhonderd handtekeningen, gericht tegen het project. Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ans heeft op 5 juli 1990 een ongunstig advies verstrekt. Op 29 mei 1991 heeft de eerstaanwezende ingenieur-hoofd van dienst van de afdeling Voorkoming van Verontreiniging van het directoraat-generaal Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu van het Ministerie van het Waals Gewest aan de verzoekende partij meegedeeld dat hij zich zou verzetten tegen de aanwezigheid van bovengrondse reservoirs, doch niet tegen ingegraven reservoirs, en heeft hij erop gewezen dat het voldoende was dat een nieuw plan werd ingediend opdat de procedure regelmatig zou zijn. Op 1 juli 1991 is een nieuw plan ingediend. Op 26 september 1991 heeft de verzoekende partij aan de administratie een nota bezorgd waarin ze beoogde aan te tonen dat voldoende maatregelen zouden worden genomen om het risico van een ernstig ongeval af te wenden. Op 16 oktober 1991 heeft de gemachtigde ambtenaar van het bestuur Ruimtelijke Ordening een ongunstig advies verstrekt omtrent het gewijzigde project en op 28 november 1991 heeft het college van burgemeester en schepenen op basis van een ander ongunstig advies van diezelfde gemachtigde ambtenaar de aanvraag om een bouwvergunning, ingediend op hetzelfde tijdstip als de aanvraag om een exploitatievergunning, afgewezen.

In twee verslagen van het directoraat-generaal Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu, gedateerd 6 januari en 10 februari 1992, is voorgesteld dat de verzoekende partij een aanvullende studie indient over de plaatsing van de detectoren van gaslekken, waarvan er een groter aantal diende te worden geïnstalleerd, en dat ze haar interne noodplan herzielt, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de gevallen van lekken zonder ontbranding en de gevallen van brand,

en dat alsdan over de aanvraag gunstig kon worden beschikt. De verzoekende partij heeft de gevraagde preciseringen verstrekt op 20 februari 1992.

Intussen heeft de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik op 13 februari 1992 de gevraagde exploitatievergunning, geldig voor een duur van dertig jaar, uitgereikt. Op 26 maart 1992 heeft diezelfde overheid, na een beroep ingesteld door de verzoekende partij, de beslissing tot weigering van de bouwvergunning tenietgedaan. Op 19 oktober 1992 heeft de minister het beroep verworpen dat de gemachtigde ambtenaar ingesteld had tegen de beslissing van de bestendige deputatie van de provincieraad van Luik en heeft hij de door de verzoekende partij aangevraagde bouwvergunning afgegeven.

Op 17 november 1992 heeft het bestuur Ruimtelijke Ordening een nieuw advies verstrekt. De gemachtigde ambtenaar komt daarin terug op zijn vorig standpunt; hij schrijft het volgende :

" Ofschoon de voorgenomen activiteit niet in overeenstemming is met de planologische situatie, valt op te merken dat de woonfunctie van het betrokken perceel meer dan ruimschoots in het gedrang komt door de aanwezigheid van andere soortgelijke bedrijven. Vanwege de bijzondere situatie van het terrein, dat ligt tussen een industrieterrein en de autosnelweg Luik-Brussel, kan worden beschouwd dat de exploitatie geen afbreuk doet aan de goede plaatselijke ordening".

In januari 1994 heeft de vennootschap AIB-VINÇOTTE voor rekening van de verzoekende partij een zekerheidsonderzoek in de zin van artikel 27bis-4 van het Algemeen Reglement Arbeidsbescherming opgemaakt.

Op de beroepen van verscheidene buurtbewoners heeft de Gewestminister van Leefmilieu op 13 december 1994 de beslissing van de bestendige deputatie tenietgedaan en de gevraagde vergunning

geweigerd. Dat is de bestreden beslissing; ze bevat onder meer de volgende motieven :

" Overwegende dat de aanvraag onder meer betrekking heeft op de plaatsing van twee reservoirs met propaangas van elk 155.000 liter, d.w.z. 170 ton in totaal;

Overwegende dat artikel 27bis van het ARAB alleen toepasselijk is op installaties van meer dan 300 ton;

Overwegende dat het bedrijf waarvoor deze aanvraag bestemd is, gelegen is in de onmiddellijke nabijheid van een andere soortgelijke installatie geëxploiteerd door de N.V. PRESTAGAZ;

Overwegende dat de som van de thans door de N.V. PRESTAGAZ geëxploiteerde capaciteit en de door de N.V. THERMOGAZ voorgenomen capaciteit aldus 580 ton zou bedragen, welke totale capaciteit onder de gelding van het voornoemde artikel 27bis valt;

Overwegende dat uit tal van aanwijzingen in het onderzoeksrapport blijkt dat de twee voornoemde maatschappijen in de praktijk slechts één maatschappij zijn; dat het strijdig zou zijn met de wil van de wetgever indien omtrent dat bedrijf geen zekerheidsonderzoek wordt verricht; dat overeenkomstig het voornoemde artikel 27bis bijgevolg een zekerheidsonderzoek dient te worden verricht; dat dat onderzoek verricht is in het kader van het onderhavige beroep;

Overwegende dat het betrokken perceel in een woongebied is gelegen; dat de woonfunctie in het gedrang komt door de aanwezigheid van andere bedrijven (voornamelijk in een industriegebied); dat dat perceel gelegen is tussen dat industriegebied en de autosnelweg Luik-Brussel; dat het verkieslijk zou zijn het betrokken bedrijf op die plaats in woongebied te vestigen, daar het dan verder verwijderd is van de woningen; dat zulks niet wegneemt dat het gaat om de vestiging van een uitbreiding van een risicovol bedrijf geklasseerd als "SEVESO";

Overwegende dat op bladzijde 1, 2e alinea, punt 2.1., van de ministeriële omzendbrief d.d. 15 april 1977 van de heer CALIFICE, Minister van Waalse Aangelegenheden inzake Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, betreffende de bouwvergunningen voor opslagplaatsen van vloeibare en gasvormige koolwaterstof te lezen staat :

'Opslagplaatsen, in een woongebied, van vloeibaar aardgas in aardvaste reservoirs bestemd voor

distributie door middel van tankwagens of voor het vullen van mobiele recipiënten moeten worden geweigerd, daar ze niet verenigbaar zijn met de onmiddellijke omgeving'.

Overwegende dat volgens de definitie van een woongebied (art. 170.1.1.0. van het WWR0SP) een zodanig gebied hoofdzakelijk voor wonen bestemd is, doch ook voor dienstverlening, handel, ambacht en kleinbedrijf, voorzover ze niet in een daartoe aangewezen gebied moeten worden afgezonderd met het oog op een goede ruimtelijke ordening en voorzover ze verenigbaar zijn met de onmiddellijke omgeving; dat een activiteit geklasseerd als 'SEVESO' zeker niet thuishoort in een woongebied";

Overwegende dat de aangevraagde uitbreiding bijgevolg niet verenigbaar is met de omgeving";

Overwegende dat uit de documenten gevoegd als bijlage bij de laatste memorie van de verzoekende partij blijkt dat de beslissing om beroep in te stellen op 25 januari 1995 genomen is door haar raad van bestuur en dat deze krachtens artikel 10 van de statuten bevoegd is om in rechte op te treden; dat het beroep op regelmatige wijze is ingesteld;

Overwegende dat de verzoekende partij een enig middel aanvoert, waarin ze de motivering van de bestreden handeling laakt; dat ze in hoofdzaak betoogt dat de bestreden handeling gemotiveerd wordt door overwegingen die verband houden met de ruimtelijke ordening, in zoverre de minister zich gebaseerd heeft op de rechtelijke bestemming van het kwestieuze terrein, dat op het gewestplan in woongebied is opgenomen, en hij geen rekening heeft gehouden met de feitelijke ligging ervan, dicht bij andere ondernemingen dan bij de woonhuizen; dat ze betoogt dat geen rekening hoeft te worden gehouden met de ligging van de onderneming in een woongebied daar de bouwvergunning haar is verleend na afloop van de administratieve procedure en dat tegen die vergunning geen annulatieberoep is ingesteld; dat het volgens haar "een illusie zou zijn een geheel van

terreinen die zich op een lager gelegen punt bevinden ten opzichte van de autosnelweg Loncin-Luik en recht tegenover een uitgestrekt industrieterrein dat op zijn beurt aan een spoorweg en een station grenst, te beschouwen als woongebied"; dat ze eveneens aanvoert dat in de bestreden beslissing geen rekening is gehouden met de conclusies van het zekerheidsonderzoek, waarin onder meer te lezen staat dat het risicogebied slechts veertig meter bedraagt rondom de opslagruimte en nauwelijks de grenzen van het eigendom van de maatschappij THERMOGAZ overschrijdt, en dat ze in ieder geval niet verplicht was een zekerheidsonderzoek voor te leggen, daar de opslagcapaciteit vermeld in het project onder de grens lag vanaf welke de Waalse regelgeving zo een onderzoek voorschrijft;

Overwegende dat de verwerende partij de ontvankelijkheid van het middel betwist op de grond dat het "zeer onduidelijk geredigeerd" is; dat ze subsidiair opmerkt dat de politie over de vergunningplichtige ondernemingen en de politie over de ruimtelijke ordening niet volledig autonoom zijn, daar enerzijds de overheid bevoegd voor de eerstgenoemde politie het advies van de gemachtigde ambtenaar van het bestuur Stedenbouw moet inwinnen, en anderzijds dat mede op grond van de hiërarchie van de normen het bestuur dat uitspraak doet over een aanvraag om een exploitatievergunning noodzakelijkerwijs rekening moet houden met de bestemmingen waarin de bepalingen in de plannen van aanleg, die verordenende waarde hebben, voorzien; dat ze erop wijst dat in het onderhavige geval het bestuur de technische kenmerken van de voorgenomen exploitatie niet had hoeven te onderzoeken omdat het perceel in woongebied is gelegen en omdat het om een als "SEVESO" geklasseerd bedrijf gaat, en dat de omstandigheid dat de verzoekende partij haar bouwvergunning heeft verkregen het bestuur niet ontslaat van de verplichting om de

voorschriften van het gewestplan in acht te nemen tijdens het onderzoek omtrent de aanvraag om een exploitatievergunning; dat ze van oordeel is dat het onderdeel van het middel waarin de schending van de bepalingen van intern recht wordt aangevoerd die de "SEVESO-richtlijn" hebben omgezet, niet ontvankelijk is omdat het aan de verzoekende partij toekwam om te gelegener tijd de nietigverklaring te vorderen van de beslissing waarbij haar een zekerheidsonderzoek is opgelegd; dat ze erop wijst dat de verzoekende partij niet betoogt dat de bestemming van haar stuk grond als woongebied kennelijk ongepast zou zijn;

Overwegende dat de verzoekende partij in haar memorie van wederantwoord betoogt dat vóór de goedkeuring van het gewestplan reeds drie ondernemingen gevestigd waren in de onmiddellijke nabijheid van het terrein waar de vestiging van de installatie gepland is, te weten de maatschappij CONDIGAZ, het ketelbedrijf BRANDT en de timmerfabriek MASEREEL; dat ze aanvoert dat in de nota van de dienst Voorkoming van Verontreiniging van 23 november 1994, waarop de Minister van Leefmilieu zich gebaseerd heeft om de bestreden beslissing te nemen, geenszins verwezen wordt naar het advies d.d. 10 februari 1992 van de cel "risico van een ernstig ongeval", waarin werd geconcludeerd dat de voorgestelde activiteit niet van die aard was dat het individuele risico ervan in de omgeving aanzienlijk zou toenemen indien aan de bijzondere voorwaarden werd voldaan; dat ze betoogt dat de bestreden handeling door geen enkel middel gestaafd wordt dat verband houdt met een hypothetisch ontploffingsgevaar, en dat die handeling voornamelijk steunt op het feit dat het terrein in woongebied ligt, terwijl de verzoekende partij voor hetzelfde project een bouwvergunning verkregen had en de steller van de bestreden handeling zelf toegeeft dat de woonfunctie van de buurt reeds in het gedrang kwam

voordat het onderhavige geschil was gerezen; dat ze opmerkt dat het motief dat de maatschappijen THERMOGAZ en PRESTAGAZ slechts één enkele vennootschap zouden zijn, onjuist is, daar de eerste pas op 3 april 1992 besloten heeft haar zetel naar Ans over te brengen en de tweede een vennootschap naar Luxemburgs recht was, waarvan de Luikse zetel vóór haar vereffening te Ans gevestigd was; dat ze er evenwel op wijst dat het haar niet toekwam de noodzaak van een zekerheidsonderzoek te betwisten, daar de conclusies voor haar gunstig waren;

Overwegende dat de wijze waarop het middel geformuleerd is, geen afbreuk heeft gedaan aan de rechten van verdediging van het bestuur, dat vier onderdelen erin heeft onderscheiden en punt voor punt erop heeft geantwoord; dat de exceptie *obscuri libelli* niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat de hierboven weergegeven motivering van de bestreden handeling hoofdzakelijk gebaseerd is op drie gegevens, te weten dat het project zich bevindt in de nabijheid van een soortgelijke installatie geëxploiteerd door een maatschappij die nauwe banden onderhoudt met de verzoekende partij, dat het perceel in woongebied ligt en dat een omzendbrief van 15 april 1977 van toepassing is;

Overwegende dat de aanwezigheid van een gasopslagplaats geëxploiteerd door de maatschappij PRESTAGAZ in de onmiddellijke omgeving van de voorgenomen vestigingsplaats niet wordt betwist, en evenmin het feit dat de twee maatschappijen voornemens waren een gedeelte van hun diensten en hun installaties gezamenlijk te exploiteren; dat evenmin wordt betwist dat het aandeelhouderschap aanvankelijk grotendeels gemeenschappelijk was, en dat ten minste één persoon lid was van de beide raden van bestuur; dat de twee

maatschappijen uit juridisch oogpunt weliswaar twee verschillende entiteiten zijn, doch dat de overweging dat ze "in de praktijk slechts één maatschappij zijn" niet onjuist blijkt te zijn;

Overwegende dat het perceel waarop de installatie zou worden gevestigd, op het gewestplan in woongebied is opgenomen; dat de wettigheid van het gewestplan op dat punt niet betwist wordt; dat de omstandigheid dat de woonfunctie van dat gebied in het gedrang komt door de aanwezigheid van andere "bedrijven en door de ligging ervan, namelijk tussen een industriegebied en een autosnelweg, niet inhoudt dat installaties onverenigbaar met de woonfunctie er toegestaan moeten worden; dat de planologische voorschriften inderdaad regelen welke bestemming aan de onderscheiden gebieden moet worden gegeven, en dat ze zinloos zouden zijn indien de effectief opgegeven bestemming zou primeren op die voorschriften; dat de omstandigheid dat de verenigbaarheid van de voorgenomen installaties met de stedenbouwkundige bestemming van dat gebied op verschillende wijze is beoordeeld bij de afgifte van de vergunning, wel degelijk erop wijst dat de minister die de vergunning heeft afgegeven, van oordeel is dat uit stedenbouwkundig oogpunt aanvaard kan worden dat ingegraven reservoirs aldaar worden geplaatst, doch niet dat een product zoals gas er wordt opgeslagen; dat de steller van de bestreden handeling, door te oordelen dat een "bedrijf geklasseerd als "SEVESO" zeker niet thuishoort in een woongebied", geen kennelijk onredelijke beoordeling heeft gemaakt; dat het middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verzoekende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op één april 1900 negenennegentig door :

de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	LEROY,	staatsraad,
	HANSE,	staatsraad,
Mevr.	MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.